

Dne 30. ledna 1889 zemřel Hornovní princ arcikníže Rudolf, naděje národa rakousko-uherských, chleba a pýcha císařského otce svého, maje věku svého teprve 30 let.

Márcové veliké říše naší pozdvihují smutně zraků svých ke Králi všech králů modlíce se, aby útěchy popřál těžce zkoušené rodině císařské.

V měsíci říjnu 1888 jmenován jeho Excellence pan c. k. místodržitel moravský Dr. Bedřich hrabě Schönborn ministrem spravedlnosti a na jeho místo jmenován Heiman rytíř Soebl.

Dne 24. m. února 1889 žádala místní školní rada v Bystrovanech prostřednictvím st. c. k. okr. školní rady vysokou c. k. zemskou školní radu za úlevu v návštěvě školy během jeho a jeho školního roku - jednou pro vždy -. Dopisem st. c. k. okr. šk. rady ze dne 25/3. 1889 čís. 263 se místní školní rada uvědomuje, že vysoká c. k. zemská školní rada ráčila výnosem ze dne 19/3. 1889 čís. 2260 dětkám jeho a jeho školního roku úlevu v návštěvě školy dle čl. V. p. 6. lit. a uděliti. A od této doby požívají dětky zdejší národní školy této všeobecné úlevy.

V tomto školním roku v měsíci únoru 1889 zakoupil Maurice Fischer (israelita), majitel vícero domů v Olomouci od zdejších osedlých občanů (16) pozemek u Bystrovan za mor. slerskou centrální dráhou ve velikosti 68 měřic (= 13.04 ha) po 600 zl měřici a zřídil zde rozsáhlou cihelnu, pozůstávající z velké kruhové peci (první toho druhu na Moravě) a tří stavení ku potřebě ubytování cihlářů, závodčevců a svých služebných vůbec. Ihned po otevření závodu tohoto pracovalo zde přes 200 lidí, kteří stále po celý rok (zimní dobu) zde zaměstnáni budou, neboť i v zimě jest možno zde cihly vyráběti. Na místě, kde dnes vidíme rozsáhlý tento závod, rozkládalo se až do roku 1889 úrodné pole.

29. 12. 1889 J. K. K. ... 4. 1889

Školní rok 1889-90.

Školní rok 1889-90 započal dnem 1. měsíce září 1889 slavnými službami Božími. Počet žáků byl 82.

Dne 4. října 1889 obcevala školní mládež na oslavu jmenin J. V. Františka Josefa I. slavným službám Božím ve farním chrámu Páně Velko-Bystřickém.

Na oslavu jmenin Její C. K. V. císařovny Alžběty obcevali žáci xdejší národní školy dne 19. listopadu 1889 slavným službám Božím ve Velké Bystřici.

Dne 25. listopadu 1889 dán byl předseda okresní školní rady místopředsedou rada, Khade na stálý odpočinek. Jeho nástupcem stal se baron Pillersdorff.

V měsíci prosinci t. r. vypukly mezi školní mládeží osypky, takže od 4-29. prosince vyučováno nebylo. Těto nemoci podlehli 2 žáci. Pohřbil Štěpán zemřel dne 6/12 a Perina Antonín 11/12.

Jeho cis. a král. Apostolské Veličenství ráčilo Nejvyšším rozhodnutím ze dne 5. dubna 1890 upravit místo dočasně rady a místopředsedství v Brně nejmilostivěji udělití místopředsedskému radovi a referentu pro administrativní a ekonomické záležitosti u zemské školní rady na Moravě Josefu rytíři Januschka jmenovaný rytíř Januschka působil u zemské školní radě 10 let.

Kanonická visitace spojena se zkouškou z náboženství konána dne 17. 16. ve chrámu Páně Velko-Bystřickém.

Přípisem st. c. k. okresní školní rady ze dne 9. 7. 1890 č. 56 ukončen školní rok dne 15. července 1890 slavným Te Deum.
J. B. H. B. B. B.

Školní rok 1890-91

Tento školní rok započal dnem 1. m. září 1890. slavnými službami Božími.

Počet žáků na začátku školního roku byl 67.

Dne 4. října 1890 obcovala školní mládež na slavnou smenu J. V. Františka Josefa I. slavnými službami Božími ve farním chrámu Páně.

Dne 19. listopadu 1890 obcovala školní mládež na slavnou smenu Ježí C. K. V. císařovny Alžběty slavnými službami Božími.

Kanovníká visitace spojená s zkouškou a náboženství konána dne 10. června 1891 ve chrámu Páně Velho Bystřického.

V zasedání zem. šk. rady dne 5. května 1891 sdělen byl ministerský výnos, jímž profesor českého vyššího gymnasia v Olomouci, náš dosavadní školní dozorce okresní p. Josef Sytko, za příčinou jeho přesazení na kvalif. odpočinek sprostěn byl funkce jakožto okresní dozorce školní pro české školy okresu Olomouckého, Prostějovského a Šternberského. Působil co inspektor 9 let.

Pro tyto řečené okresy jmenoval J. Excellence pan ministr Kultu a vyučování výnosem ze dne 21. července 1891 č. 14932 profesora při státním gymnasiu v Olomouci p. Rudolfa Hese nigrá svobodného pána z Eberku okresním inspektorem školním.

Dle přípisu st. v. k. okresní školní rady ze dne 9. / 7. 1890 č. 663 ukončen školní rok dne 15. července 1891 slavným „Te Deum“.

24. 9. 1. R. Kar. Plummer.
o. k. okr. školní.

Školní rok 18⁹¹/₉₂

Školní rok 1891-92. započat slavnými službami božími ve Vel. Bystřici dne 1. září 1891. Počet žáků 71.

Dne 19. listopadu 1891 obcovaly děti slavnými službami božími na oslavení jmen sv. K. H. V. císařovny Alžběty ve farním chrámu Páně velkobystřickém.

Dne 24. listopadu 1891. navštívil zdejší školu c. k. okr. školní inspektor p. Rudolf Henniger, svolavší Pan z Eberku, aby stav školy a vědomost žáků. Vyslovil se o stavu školy a pokroku žáků velmi příznivě.

Dne 8. prosince 1891. zemřela žačka I. odd. zdejší školy Sklenářova Anna. Děti se pohřbu účastnily.

Dne 4. února 1892. zemřel zdejší správce školy p. Felix Sedláček.

Dne 7. února t. r. se účastnily děti pohřbu svého dobrého učitele.

Kanonická visitace se zkonšskou z náboženství konána dne 14. února 1892 ve farním chrámu Páně velkobystřickém.

Školní rok 1891-92 skončen dne 15. července 1892 slavnými „Je Jeum“.

Oprávněních byla školní budova pěkně opravena a praktičtěji zařízena.

Školní rok 189²/₉₃.

Školní rok započal slavnými službami božími ve chrámu Páně Velkobystřickém 1. září. Škola počala navštěvovati 44 chlapci a 32 děvčata. V den jmen sv. J. T. císaře Pána dne 4. října obcovaly děti školní slavně mši sv. za něj v kostele Velkobystřickém obětorané.

19/493. D. bar. Henniger
c. k. okr. škola

Dne 19. listopadu účastnili se žáci slav. služeb božích za J. V. císařovnu Páně obvyklí odbojvarij ch.

Dne 19. dubna visitoval školu s výsledkem uspokojivým p. c. k. okr. školní inspektor Lud. bar. Henniger.

Školní rok ukončen slav. službami božími „Je Jeum“ 15. července ve chrámu Páně Velkobystřickém.

Ku konci šk. roku navšt. školu: 35 chlapců a 33 děvčata.

✓
Školní rok 18⁹³/₉₄.

✓
Školní rok započal vzjáním Ducha sv. v chrámu P. Velko-Bystřickém dne 1. září. Školní začalo navštěvovati 11 chlapců a 36 děvčat. Dne 1. října a 19. listopadu obcevali žáci obyčejným způsobem slavností božím za J. V. císaře a krále a císařovnu Pi. Března 3. navštívoval školu p. c. k. okr. školdor. Rud. bar. Henniger a 4. dubna p. c. k. zemský školdor. V. Rohl. Dne 25. dubna předložena J. Velikostevem zákon zemský č. 119, čímž se upravují příjmy učitelstva. Věškerí učitelé rozděleni v oddíl škol měšťanských (první stupeň 800 zl. $\frac{3}{6}$ učitelů, druhý stupeň 850 zl. $\frac{2}{6}$ učitelů, a 950 zl. $\frac{1}{6}$ učitelů), národních (1. stupeň 550 zl. $\frac{1}{6}$ učitelů, 2. stupeň 600 zl. $\frac{2}{6}$ učitelů, 3. stupeň 650 zl. $\frac{2}{6}$ učitelů a 1. stupeň 750 zl. $\frac{1}{6}$ učitelů) a podučitelů $\frac{1}{6}$ 400 zl. a $\frac{2}{6}$ 450 zl. vše dle let působení, a pak dle prospěchu se vyjednávají, čímž na čas odpomoženo špatnému postavení hmotnému učitelstva. Školní rok ukončen slavn. Te Deum 13. července. Hu konci roku navštěvovali chlapců 33 a děvčat 31.
9/94. Henniger.

✓
Školní rok 18⁹⁴/₉₅.

Školní rok tento začal vzjáním Ducha sv. dne 3. září v chrámu Páně velkobystřickém. Školou počiných žáků 86 (15 chlapců a 11 děvčat). Žáci slavnostně se slavnostně božích na zmenění J. V. 1. října a 19. listopadu. Na sv. Štěpána k večeru pořádán pro žaky taneční slavnost, jemuž počátek učinil člen míst. šk. rady a mlynář Frant. Soestha da em 10. a proděje 2. Sluč se na něj, od různých dobrodinců celkem 36 zl. 24 kr. a od p. i. Písky, papírníka v Černošci poděk práci asi za 3 zl. Do vyhlášení významu slavnosti taneční slavností předneseny žaky vhodné písně a deklamace, dle žadatelů vy vy. Jaslůvskovi a nastalo poděkování mládeže, volající chudě (Poláci: Ignacy Kudce a Jan Kub. řádník, člen míst. šk. rady), svým dílkami slavnostně se napovídati za na slavnostní tím nepřispěli, poděkni chci učiniti chudě (Poláci: Ignacy Kudce a Jan Kub. řádník, člen míst. šk. rady), svým dílkami slavnostně se napovídati za na slavnostní tím nepřispěli, poděkni chci učiniti chudě (Poláci: Ignacy Kudce a Jan Kub. řádník, člen míst. šk. rady). Ostatní vydati se hojnou návštěvou hostů velmi pěkně. Za chudě rodiče poděkoval slavnými slavnými Frant. Sklenář č. 38. Školou navštívoval 9. dubna p. c. k. okr. školdor. a Rud. bar. Henniger, a návštěva Kanonická, odbylá v chrámu Páně 17. června. slavným Te Deum 13. července zakončen školní rok.

Školní rok 1895 - 96.

Rok školní začal obvyklým vzýváním Ducha sv. ve chrámu Velko Bystrickém v pondělí 2. září. Žáků školou povinných bylo 91 a z těch navštěvovali školu 16 chl. a 37 děvčata. Školu navštívil p. c. k. okr. školdozorce P. bar. Kemniger 22. listopadu, a visitace náboženská odbyta 16. června. Školní rok zakončen slov. „Bože, chválimo Tě“ 15. července.

Školní rok 1896 - 97.

Školní rok tento započal vzýváním Ducha sv. v úterý 1. září. Školou povinné děti byly 103 a navštěvující 95. Školu navštívil naposledy p. c. k. okr. školdozorce P. bar. Kemniger 11. února, poněvadž krátce na to jmenován říditelem řes. gymnasia v Kroměříži. Dne 2. února podala míst. šk. rada v shlasu s výboru šk. se žádostí kn. velsl. c. k. zem. škol. radě za rozšíření na dvouletní; žádost však výnosem jejím ze dne 30. března řis. 3012 zamítnuta, poněvadž na škole užívá se všeobecné úlohy v 7. a 8. šk. roce na letní měsíce, čímž něco rástlo na nějakou dobu ubude. Ve středu 14. července podniknuta se žáky I. a II. odděl. prouha vyháška na „Hráz“ (Wachhäbel) za Měchlicemi, hlubokým dolin do Klubočka. Po obědi, nastrupena cesta do Marianského údolí, aby nás vlak odpolední zavezl do domoviny. Vyháška se nad očekávání roláste pro prouhu z přírodopisu a zeměpisu i také pro osvěžení ducha a otužení těla xdarila. Školní rok ukončen službami božími o 8 hod. 15. července ve Vel. Bystrici. Školu navštěvovalo kn. kon. roku 89 žákův. Dne 23. července obnovena žádost za rozšíření školy s novými xdoaznými důvody.

15. XII. 97. V. Navrátil.

Školní rok 1897 - 98.

Rok školní začal vzýváním Ducha sv. v chrámu Velko Bystrickém ve středu 1. září. Žáků školou povinných bylo 110, navštěvujících 99 (chl. 49).

děv. 50. V den jmenin J. V. a října a 19. listopadu účastnily se dívky služeb božích za ně. Ač míst. šk. rada z. 1897 sl. z k. zem. školní radu po dvakráte (2. února a 28. července) o rozšíření školy na dvoutrídnu žádala, nebylo její žádosti odpovídáno dne 30. listopadu 1897 čís. 13045 vyhověno. Školu navštívil 15. prosince nový c. k. okr. doz. škol p. Vikt. Navrátil, prof. čís. gymn. Olomouci. Dne 14. června - 100 let narozen. Frant. Palackého - po učitelské proslovu k žákům Frant. Palackým, otců národa "podělení žáci větší spískem, O Frant. Palackém" napsal Jan Mrázek a menší. Frant. Palacký od Karla Kálala. Na konci roku navštívoválo školu 51 chl. a 45 děvčat. Rok ukončím slavn. službami božími dne 15. července a 25. července zastánu velisl. z. k. zem. škol. rady nové výkazy o počtu žactva a stavu školy, aby škola na 2 třídnou rozšířena byla.

6/4. 99. V. Navrátil.

Školní rok 1898 - 99.

Vys. z. k. zem. škol. rada povolila výn. ze dne 12. srpna 1898 čís. 8090 o zásadě rozšíření školy této na dvoutrídnu a systemisovala při ní místo nadučitele a podučitele. Školní rok započal vyvěšením Ducha sv. ve čtortek 1. září. Na začátku roku bylo šk. povinných žáků (57 a 53) 110 a navštěvujících (52 a 48) 100. Výn. vys. z. k. zem. škol. rady ze dne 20. ledna 1899 čís. 537 zmíněna k žádosti výboru obec. všeobecná úleva v návštěvě školy a) v úlevu všeobecnou dle lit. ej. Dne 2. prosince 1898 jub. den 50. letého panování J. V. císaře a kr. Františka Josefa I.) účastnily se žáci slavn. služeb božích, když jim spr. školy dne předchozího význam toho dne a důležitosti události ze života J. V. vyložil. Dne 6. dubna navštívil školu p. c. k. okr. dozorce škol V. Navrátil a 20. června účastnily se dívky školský z náboženství v chr. Páně Velko. Bystřickém. Na konci šk. roku

bylo žáků šk. povinn. (51 a 53) 109 a navštěvujících (45 a 54) 99 a zakon-
čen sl. službami božími v pátek 14 července. 7. 11. 1899. V. Navrátil,
c. kr. okr. školdozorce.

Školní rok 1899 - 1900

byl začat vyjíváním Ducha sv. v pátek 1 září. Školou povinných
žáků bylo (58 a 56) 114 a navštěvujících (52 a 54) 106. Škola visitová-
na p. c. k. okr. dozorcem škol J. listopadu, a školský z nábožen-
ství súčastnily se děti dne 25. června v chr. P. Vel. Bystřickém.
V tomto roce odbyly se 3 komise slavn. c. k. okr. hejtmarské za
příčinou stavby druhé síň učební a sice: 15. června 1899 (pří-
stavba o 1 poschodí), 4. září 1899 (přístavba přízemní) a 15. května
1900 (nová školní budova na „přísadniskách“). Ke konci škol. roku,
jež zakončen služ. božími v sobotu 14 července, bylo žáků (55 a
53) 108 povinných a (48 a 50) 98 navštěvujících. 8. 11. 1901. V. Navrátil

Školní rok 1900 - 1901

začal vyjíváním Ducha sv. v pondělí 3. září. Dne 1. října 1900
byl předsedou míst. šk. rady Frant. Šklenář čís. 24 a námiestkem
Frant. Špáčil. Žáků školou povinných bylo 111 (63 a 48), navštěvu-
jících 106 (58 a 48). Dne 8. ledna visitoval školu pan c. k. okr. doz. š.
V. Navrátil a 25. června konána školská škol. mládeže ve chrámě
Páně Velko-Bystřickém novým děkanem Týneckým p. Dr. theol. Lá-
skou. Po dlouhém protahování rozšíření školy přikročeno kono-
ně 4. června ke přístavbě její. Přijal ji p. architekt Alois Šojka,

staritel v Olomouci. Ku konci roku, který zakončen služ. božími v sobotu 13. července, bylo žáků povinných 87 (50 a 37) a navštěvujících 85 (48 a 37).

Školní rok 1901 - 1902

začat vyjíváním Duchů sv. ve far. kostele Velko Bystřickém v pondělí 2. září. Školou povinných bylo 106 (59 a 47), navštěvujících 100 (56 a 44). V sobotu 21. září ukončena všechna větší práce na přístavbě školy a 14. října schválena přístavba komissí, které se osobně p. c. k. místodrž. rada a okr. hejtman bar. Gastheimb účastnil. Výnosem vys. c. k. min. kultury a vyučování ze dne 6. září 1901 č. 25680 byl p. c. k. okr. dozorce škol Víkl. Navrátil ku své zásluhě řádu toho správcem a jmenován na místo jeho p. Josef Martiník, uč. při c. k. českém ústavu ku vzdělání učitelů v Druhé. Výn. vys. c. k. zem. šk. rady ze dne 18. října 1901 č. 17370 provedeno otevření druhé třídy. Dne 25. listopadu začato vyučování jako na škole dvoutrídni, v I. tř. sl. učitelkou Josefou Pavelkovou, v II. tř. spr. školy Raj. Oplem. Působením několika v celé obce stojících občanů, spr. školy a vel. p. Katechety Metoděje Smrčtka vysvěcena 11. prosince po mši sv. ve zdejší kapli sloužené, p. Katechetou nová třída, čehož se zúčastnili slav. c. k. okr. šk. rady velect. p. Josef Martiník, c. k. okr. doz. školní, žáci, mládež, rodiče a přátelé školy a členy výboru obce a míst. šk. rady účastnili. Po vysvěcení měli pěkvré řeči svatci p. Katecheta a velect. p. c. k. okr. doz. školní ku shromážděným, po nichž povoláno na vybidnutí p. škol. dozorce J. V. Hlučného, Sláva, zapěna sloha, Rak. hymny národní a dosloven spr. školy ku podpoře učitelstva

školy a děti vybízající ukončena tato pěkná školní slavnost.

Vele uvedeného dne visitoval poprvé

školu tento nový p. c. k. okr. dozorce

školní a ovic. učitel c. k. učt. ústavu

22. 1902. J. Martiník,
4. c. k. inspektor + n.

v Bani. Dne 17. června odbyvána v chrámě V. Bystřickém zkouška
žáků z náboženství. Června 25. zemřela náhle žákka I. tř. odd. Anna
Steigrová, jejíž pohřbu súčastnili se obvodní lékař žákům za-
kázal. Školní rok zakončen slavnostními službami božími v kostele Vel. By-
střickém dne 15. července. Ku konci roku bylo žáků šk. povinných
chl. 47, děv. 43, a navštěvujících 115 + 40.

Školní rok 1902/03

začal vyjíváním Ducha sv. v chrámu Páně Velko Bystřickém dne
1. září. Žáků školou povinných bylo 45 a 42 a navštěvujících 40 + 38.
V roce tomto začato na škole zdejší vyučováním ručním prací
A. Miladou Hejbalovou, rodem ze Ptenína Moravě, zkoušenou učitelkou
prací těchto začátkem října za remunerací 192 K (v Lošovic 192 K a
v Bukovanech 160 K).

Dne 19. února visitoval školu p. c. k. okr. doz. školní. Školní rok za-
končen slavnostními službami božími v chr. P. Velko Bystřickém dne 15.
července. Na konci roku bylo školou povinných 36 + 39 a navšte-
vujících 31 + 35. Počet zmenšil se tak značně, protože v církvi
p. Moř. Fischera pro konkurs přestáno pracovat. Příbytkem dělníků
ubýlo i žactva.

19. II. 1903. J. Martiník
20. II. 1904. J. Martiník

Školní rok 1903/04

započat vzýváním Ducha sv. 1. září 1903 Žáků školou povinných bylo (41 + 30) a navštěvujících (35 + 28). Dne 16. ledna navštíval školu p. c. k. okr. doz. škol. Jos. Martiník. Poněvadž v Bukovanech onemocněl těžce p. kol. Karel Doláček, přivázal za něho v y učování p. Kartouš, ml. učitel z Droždína a místo toho, poněvadž zdraví p. nadučitelovo v Droždíně bylo špatné, učil do prázdnin tamější J. ti. zdejší p. kol. Ed. Bartoněk. Ku konci roku, který zakončen slav. slavnostmi božími 15. července, navštěvovalo školu žáků (28 + 31) a povinných bylo (34 + 33). Dne 1. srpna navštívilo 30 žáků školy této v přívodu učitelů velkou a pěkně uspořádanou, Věclářskou výstavu sever. Moravy ve Vel. Bystřici, po níž hojně pečovali a s odvahou počastování, na což hojně někte. rodiče a dobrodyncové školy přispěli. Dne 9. července usnesla se míst. šk. rada hlavy Jos. Lémého, Jos. Dolínka a předsedy Frant. Spáčil na zredukování školy na jednatřicetní protihlasím spr. školy a Vil. Stigra. Usnesení nebylo však platné, proto že k němu neprovozan zástupce kat. náboženství. Ve schůzích 11. srpna a 24. t. m. vyvolila se většina míst. šk. rady spr. školy, P. Melh. Iměták a Vilém Stiger proti zrušení. Následkem toho vzdali se nepřiznivci školy: Jos. Lémý, Jos. Dolínka a Fr. Spáčil členství míst. školní rady.

19/11 1905
Martiník

Školní rok 19⁰⁴/05

začal vzýváním Ducha sv. a zářil v chrámu Páně v Bystřici
kém. Žáků školou povinných bylo (35 + 36) a navštěvujících (30 + 31).
V měsíci září zvolena výborem obce na místo celé odstoupilé míst.
škol. rady školní rada nová sestávající z p. Frant. Huslara, Jos. Ko-
domy, Jos. Pidy a Jana Zahálky - občanů dle všeho škole přízniv-
ějších - z nichž 23. října zvolen Frant. Huslar za předsedu a Jan
Zahálka za místopředsedu její.

Dne 19. ledna visitoval školu p. c. k. oke. dozorce šk. Jos. Martiník.
Dne 24. června podnikli téměř všichni žáci I. tr. a z tr. I. odděl.
2. vycházku do parku Otomuckého, výstavy Manesovy, zveřim-
ce Kludského a Vlasteneckého spol. musejního, kde se jim hoj-
ného vysvětlení a poučení od p. prof. Talského dostalo. Poněvadž
koupi přešla bývalá cihelna Moč. Fischera akcionářiim cihelny
rolnické a začalo se v ní i pracovat, zvýšil se počet školou po-
vinných na (44 + 37) a navštěvujících (38 + 37), ač přijímání dě-
tí, kteří měli nejmenší děti. Hlavním. Fe Deum zakončen 10.
července rok školní.

4/4. 1906. J. Martiník.

Školní rok 19⁰⁵/6

začal vyprávěním Ducha sv. v chrámu Velkobystřickém dne 1. září.
 Školou povinných žáků bylo 76 (40 + 36) a navštěvujících 70 (34 + 36).
 Dne 4. dubna navštívil školu p. c. k. okr. dozorce školní Jos. Martiník.
 V červnu byli žáci v chrámu P. Velkobystřickém zkonšerováni nábo-
 žensky za přítomnosti p. kníže arcibiskupa Frant. Banera a
 11. července konána vycházka dětí vlakem do Hlubocka a zpět
 lesy a poli k Nepřívazí, domu břídlcovému, na Hrubou vodu a
 do Hlubocka, která se po každé stránce vydařila, a děti na
 duchu osvěžila. Šk. rok ukončen službami božími v pátek
 13. července. Žáků koncem r. bylo povinných 87 (48 + 39) a
 navštěvujících 81 (42 + 39).

Školní rok 19⁰⁶/7

začal vyprávěním Ducha sv. v chrámu Velkobystřickém 3. září.
 Žáků školou povinných bylo (43 + 42) 85 a navštěvujících (36 + 42) 78.
 Před svátky Vánočními onemocněl hostcem kloubovým p. nč.
 Ed. Bartoněk, nimž byl již 2 měsíce upoután na ložě.
 V únoru podal p. Jan Zahálka, místopř. míst. školní rady, dovo-
 řaje se souhlasu i 3 členů výboru obecního (Jos. Dolínka, Jos. Černého a Jakuba Hádovického) na R. Číla, spr.
 školy, c. k. okr. škol. radě stížnost, že nepodává za příčinou pau-
 šalování školního správné výkazy (udává větší počet žáků,

niž ve skutečnosti byl. Když byl spr. školy s předsedou míst. šk. rady p. Fr. Hluslarem výkazy žáků za minulých 6 let c. k. okr. škol. radě podal a vysvětlil, že hořejším jen o to jde, aby školu na jednotvádní vedli a spr. školy byti v obci této ztrpčeli, okr. škol. rada stížnost jako bezdůvodnou zamítla, podobné útoky pomlouvání a lžemi podnikány od nich a níkš. členů c. k. okr. šk. rady na p. učitele Barbořka. Dne 2. května visitoval školu p. c. k. okr. dozorce šk. Jos. Maršník. Dne 2. července podniknut výlet drahou do Imilova, pěšky na Hrubou Vodu, kde probedováno, odtud pěšky na stanici v Hlubočku a odtud vlakem domů. Výlet se za pěkné pohody vydařil a děti osvěžili. Ku konci roku bylo 40 + 39 školou povinných a 33 + 39 navštěvujících žáků.

19⁰⁷/08.

Školní rok začal vzýváním Durha sv. dne 16. září. Žáků školou povinných bylo 87 (41 + 46) a navštěvujících 79 (34 + 45). V sezenní výboru obecního ✓ zář. vylosování z míst. šk. rady pp. Jan Čachálka (jeden z největších nepřátel školy) a Josef Bida. V sezenní ✓ zář. zvolení místo nich pp. Alois Lvestka a Ant. Kollek a za náhr. p. Fr. Monšik. Ve schůzi míst. šk. rady 7. října zvolen za předsedu její Al. Lvestka a za náčelníka Fr. Hluslar. Koncem června a v červenci onemocnělo 8/11. 08 Jos. Maršník mnoho žáků vlastně ve tř. I. spalničkami a spálov. Dne 7. července

nipořádáno s dětmi pro zastavení i pončení vyjádka drakem do Jiravce a od-
tud pěšky lesem na Krubou Vodou zpět. Žáci se cestou potěšili a občerstvi-
li neobyčejným množstvím jahod. Po obědě vsedli do slatku, který je
přivezl domů. Škol. rok ukončen v úterý 14. července sluxbami boží-
míve v. Dystřici. Na konci roku škol. bylo školou povinných 93 (43 + 50)
a navštěvujících 85 (36 + 49).

Školní rok 19⁰⁸/09.

8/5.09. J. Martinův

započat užíváním Ducha sv. ve čtvrtek 17. září. Žáků školou
povinných bylo 45 + 55 a navštěvujících 40 + 53.
V měsíci srpnu podali pp. Frant. Sklenář č. 24, Bohus Smíd, Jan Zahál-
ka, Adolf Sklenář, Frant. Dolánek, Ant. Sklenář, Leop. Sklenář,
Frant. Sklenář č. 20 a výborci obce: Jos. Dolánek, Jos. Černý a Jakub
Zádník k zemskému výboru stížnost, že učitelstvo zdejší neprodává
roláše za příčinou paušalování školních roční výkazy o počtu žá-
ků žádající, aby výkazy za uplynulých 6 let byly na dohled ap. Fr.
Spáčil, bývalého předsedy míst. škol. rady, prohlédnuty. Na stíž-
nosti nebylo ani místo ani vročení. (Podobnou stížnost zaslala již v úno-
ru 1907 c. k. okres. škol. rada jako bez důvodu). Vyš. výbor zemský
zamítl stížnost uváděje, že k tomu není kompetentní s poncím, aby
ve věcech školských obrátili se na úřady školní.
Výbor obce usnesl se ve svém sezení 13. listopadu 1908 všemi hlasy
přítomných: 1. aby světnice v 1. poschodí školy sloužila jen za byt
mladšímu učitelu pro případě za školní kabinet, 2. by školní zahra-

da na Telatinici na památku 60 letého panování J. V. přes 3a výmě
vyzřícná nebyla nikdy zmenšena a byla ke škole vřelena. Dne 8. 5. vi
 síhoval školu p. c. k. okr. dozorce školní Jos. Martiník. Dne 8. prosince
 konána na památku 60 letého panování J. V. císaře a krále slavnost škol
 ní se zpěvy a deklamacemi, při níž podal předce školy zřovodpis osla
 venci, události a moudrá zařízení za jeho panování. Misto výletu
 zavedeny děti společně do odpoledního představení rozsáhlého cirku
 Larrasaniho. Školní rok ukončen 14. 7. Školou povinných bylo na
 konci roku 99 (46 + 53) a navštěvujících 93 (42 + 51).

Školní rok 1909/10.

9/4 1910 Martiník

začal vyučováním Ducha sv. ve čtvrtek 16. zář. Základní školou povinných
 bylo 95 (47 + 48) a navštěvujících 89 (42 + 47). Dne 26. 3 zemřel na zápal
 plic p. Frant. Lácha, třetí období starosta obce, o dobro její i dobro
 školy pečlivý, ke všem spravedlivý a občan snášlivý. Dne 9. 4. visi
 toval školu p. c. k. okr. dozorce školní Jos. Martiník. Července 7. sú
 časnilo se na 70 žáků výletu vlakem na Hrubou Vodu a naxpř.
 To vycházce na jahody pročastování v saméjším hostinci. Obě hraxe
 no z darů sl. člen. přev. spolku. Havlíček a děv Bystrovanských. Rok
 ukončen slavností božími 14. července. Ku konci roku bylo školou
 povinných 101 (49 + 52) a navštěvujících 95 (44 + 51).

8/5. 1911

Martiník

Školní rok 19¹⁰/11.

Žáků školou povinných bylo 48 + 57 (105) a navštěvujících 45 + 57 (102) z nichž v I. tř. 26 + 25 a ve tř. II. 19 + 32. Od 29. 9. do 1. 10. odbyvána v Brně VIII. zem. konference učitelstva čes. obecních a měst. škol na Moravě. Třetím obecn. výborním 14. října zvoleni do míst. škol. rady panové Fr. Huslar (znovu) a Fr. Mensík. Při volbě předsedy a jeho náměstka zvoleni G. listopadu znovu za př. Alois Světlý a za místopř. Fr. Huslar. Při sčítání lidu 31. / 12. napočteno v obci 80 čí. a 620 obyv., z nich 607 Čechů a 13 Němců. Ze všeho obyvatelstva bydlelo v cihelně 218 duší. Dne 8. 5. navštívil školu p. c. k. okr. dozorce šk. Jos. Maršálek. Dne 6. července konána se žáky vycházka do Olomouce, při které navštíveno vlast. museum, park a bohat. zahrada. Dva měsíce přede žněmi nebylo v Bystrovanech bouřky a deště, sklizeň obilí byla díky staré vlaze práce uspokojivá. Na konci škol. roku navštěvovalo I. tř. 27 + 26 a II. tř. 16 + 27 – celkem 96 žáků, kromě toho navštěvovali jiné školy 3 žáci.

22/4 912

Josef Maršálek
okr. školní inspektor

Školní rok 19¹¹/12.

Žáků školou povinných bylo 108 (48 + 60) a navštěvujících 105 (46 + 59). I. tř. 51 (24 + 27) a II. tř. 54 (22 + 32) = 105 (46 + 59). Teprve dne 7. a 8. října napadlo sníh, než se hodilo oratí a setí. Vervášeťo ledy 5 měsíců, sklizeň ženná a práce byla nedostatečná. Dne 2. prosince

odbyván na památku nastoupení (60 letého) panovníka J. T. císaře a krále Františka Josefa I. „Dětský den“, přinejmenší sebráno mezi žáky 5. 19. 18 na podporu a výchovu sirotků a opuštěných dětí. V prosinci objevila se u dvoupraxních třídních učitelů v nichž před rokem se neobjevila, slintavka a kulhavka, která postihlo několik kusů dobytka. Počátkem ledna jmenován J. T. nový předseda c. k. obecní školní rady p. Opletal z Pleskovic. Dne 22. dubna visitoval školu c. k. okr. dozorce šk. p. Jos. Martiník. Počátkem května začal po P. Fr. Marjánkově synčovi vel. p. P. Rudolf Linhart. V sobotu 6. července podniknuta se žáky vycházka (vyjížďka) na stanicu v Hlubočku a přesky do Týpova a na Hrubou Vodu; odtud po obcestování vlakem nazpět. K konci roku byla škola povinných 108 (50 + 58) a navštěvujících T. br. 54 (26 + 28) v T. br. 57 (22 + 29) = 105 (48 + 57).

Školní rok 1912-13.

Žáků školou povinných bylo 128 (61 + 67) a navštěvujících 124 (57 + 67). Dne 15. října odsouzena c. k. kraj. soudem v Olomouci Frant. Imoškova pro přečin dle § 81. trest. zákona dne 12. července chtěla násilím v T. br. správce školy Raim. Čila odvésti ze školy nechaného synka Jana. „Dětský den“ 2. provincie vynechal školskou mezi škol. dlužní 10. 10. 18. Dne 18. dubna visitoval školu p. c. k. okr. doz. škol. Jos. Martiník. Vycházky pořádané 10. července do Vlasenec musea a přes Olomouc do parku sídlost. nito se 63 žáků. Koncem škol. roku bylo žáků školou povinných 112 (53 + 59) a navštěvujících 108 (49 + 59).

Školní rok 1913 - 14.

Školou povinných žáků bylo 118 (63 a 55), navštěvujících 113 (59 + 54). Po šestiletém období zvolení obecním zastupitelstvem 10. října do místní školní rady opět p. Al. Švestka a Ant. Holck; za náhradníka Vlt. Dolínek. V únoru 25. října zvoleni zase za předsedu Al. Švestka a za náhradníka Frant. Husar, kteří volbu přijali. Na podzim nařídila obec šk. budově elektr. osvětlení se silou z Hodolan. Pro nové šestileté studij. jmenován znovu c. k. okr. škol dozorcem p. Jos. Martiník, říd. chl. a měst. školy v Hodolanech a zem. krájo. výborem členy o kr. škol. rady: Al. Hlavka, rol. v Bolehonicích, Jos. Baier, rol. v Hnojicích, Felix Čáslavský, obch. v Hodolanech a Fr. Hudec, rol. v Pílkavě. Dle šk. zák. Dle šk. zák. přidáno od žáků 8 16 Kč, k nimž z obecních prostředků přidány ještě 2 Kč. Dne 22. února přinesla kř. hod. večer Bystřička sponzu tlustých ker, které se při poměrně nízké vodě nad dolními stavem postavily a tím v dolní části. Zábrani v době krátké rodu vystoupila tak, že dobytka i děti musily býti na bezpečnější místa odvedeni. Zábranných prací, účastnilo se hořl. se místní hasičstvo a druhého dne četa pionérů, která hory ledu ekras. tím zabírala. Až do 3 hod. odpoledne měli obyvatelé, Zábrani "tuhou práci podklizením ledů, aby novým sponzárům, jichž přibývalo se očekávalo, volně byla cesta, což se veškerým zdařilo. Záplava nenadělala celkem velkých, proto že slovení to jsou všechna z tvrdého staviva a mají dlažky s až 1 1/2 m nad zemí. Dne 14. března navštívil školu p. c. k. okr. škol dozorc. se. 27. května vypukl v čís. 31 při velké vichřici ohně, jenž díky rychlé pomoci hasičů místních jen na toto hospodářství se omezil. Ke konci r. bylo žáků povinných 117 (63 + 54) a navštěvujících 110 (57 + 53). Dne 11. července dopoledne nadělalo křižovník značných škod rolníků a v obci a povuněškou nejvíce na xatím jecmení. Dne 6. srpna

před večerem protáhla se u porůčí Dystřice na několika místech mráčna (na Mstěticemi, a Jestrábi, Hrubé Vody, Imilova, Domštalap). Náhle vystoupil z bíchů voda (k b. hodině) šla přes cihelnar, přes pole ke škole a stavením se strany od řel. Dystřice, vesnicí a celým. Zabráním - někde až ne vysoké, nadělavši na obilí, xbylém na polích nebo složeném ve stodolách velký oh škoda na cestách i břeňch obrovské výmoly. Nejvyššího vrcholu dosáhla před 12 h a řádila nejhlubší ve staveních okolo mlýna, odkudž se stavení musilo býti vyveden dobytek, aby se neustojil. Inopit, dříví a kladla xelo všady jak na bojišti. Vniknutí vody do stavení zabránili jen usedlí od čís. 24. do 33. Až na 3 dni opadla voda tak, že přestala na školou a v okolí mlýna stavení mi šeci.

čb. 4. 19. 15. Jar. Martin

Koncem června xajel si, čb byl poslán následník trůnu J. E. V. Ferdinand do Bosny s účasti se manévru, které se měly konati při hranicích srbských. Doprovázela ho choť Kofic, roz. hraběnka Chotkova. Když jeli v automobilu 28. června v Sarajevě do chrámu, hodil po nich Kvedelko Gabrinović, saxeč pisma - rodem Srb z Bosny pravou, která je však nezasáhla. Na xpátčím cestě radnice xastřelil oba druhé útočník Princíp se z Bosny. Pravého puvodce odhalí snad časem dějiny. Vinný byly mnohé osoby ze Srbska, že jim poskytlý útočné prostředky. Státníci naši říše řádali pro Srbsku vyšetřování svých vinníků xasoučinnosti xastupci naši říše a kromě jiného i 200 mil. fr. náhrady. Když Srbsko musilo x podmínk xamítlo, vyhlásil J. E. císař František Josef I. duo 28. července Srbsku válku, která stala se počátkem války světové od lidstva se strachem očekávané, na kterou se mnoho let připravovalo Německo (stíně se obětovalo militarismu) xoláště hlava jeho Vilém II.

Školní rok 1914 / 15.

Žáků školou povinných bylo 119 (65 + 54) a navštěvujících 112 (59 + 53). Sběrka o „III. Dětském dni“, pořádaná 4. prosince žáky ve škole, vynesla 8.57 Kč. V rámci sběrových záček ze věrolny nebo obcí zakoupené pro vojiny v poli 6 krků, 8 párů nátopnicěk a 650 párů papírových podešví (vloček do obuvi). Dne 26. dubna navštívil školu p. c. k. okr. školodorce Jos. Martiník. Nařizovaná žáky provedená sbírka kovů koncem ^{dubna} hořování nábojů (měď, mosaz, olovo, cín a nikl) vynesla 53 kg a byla dražbou do Vídně 2. května zastavena. Dne 11. července zemřel ve Vel. Bystřici po delší nemoci (na souchoťiny) katecheta školy zdejší, P. Rudolf Linhart, rodem z Lechošic okr. Holesov. Pohřebních obřadů a vyprovazení ostatků jeho přes Vel. Bystřici 13. července účastnili se i žáci své školy zdejší se svými učiteli. Pohřben byl v Myslovicích, kam jest rodiště jeho přifařeno. Koncem roku bylo žáků školou povinných 116 (61 + 55) a navštěvujících 109 (55 + 54).

17. 12. 1914 J. Martiník

Školní rok 1915 - 16.

Začátkem roku bylo školou povinných 135 (71 + 64) a navštěvujících 129 (65 + 64). K vyvolání ministerstva zem. obrany a min. vyučování podniknuta žáky po obci sbírka látek zač. října a vynesla 63 kg na voj. účely. Dětský IV. den pořádaný 2./12. poskytl 10.31 Kč. V roce podniknuty na vyvolání c. k. škol. úřadů i sbírky na umělé údy pro zraněné vojiny, červený kříž, Vdovský a sirotčí fond pro padl. vojínův. mezi žáky, které ještě s jinými lidumilnými podporami okolo 50 Kč vynesly. Dne 3. prosince ráčilo J. d. a k. Apošt. V. povolání na místo předsedy c. k.

zemské škol. rady p. bar. Pleylebena J. Ex. Dr. Karla bar. Heynsda.
 který vštítoval školu p. c. k. okr. dox. školní Jos. Martinik. Prvý pol.
 rok vyučoval na škole polodenně spr. školy, proto ři. uč. Ed. Barlo.
 něk povolán k voj. službě v Olomouci. Koncem roku bylo žáků
 školou povinných 123 (64 a 59), navštěvujících 117 (58 + 59).

4/6 77 / Jos. Martiník

Školní rok 1916-17.

Školní rok započat obvykle slavnými službami.
 Božimi dne 16. září 1916.

Počátkem roku bylo žáků školou povinných 122
 (64 + 58), a navštěvujících 115 (59 + 56). Při 5. dětském
 slavnosti dne 1. sebrali žáci mezi sebou 932 K. Dne 21/11. večer
 slavnosti v Schönbrunně J. V. cis. a král. František

Josef 1. Prostrád listopadu odesel Katecheta p.
 Jos. Glogar, do V. Tince a na jeho místo nastoupil Kate-
 cheta p. ^{Sebestian Poliček} Jos. Glogar. Dne 7. února 1917. podal ři. uč.
 uč. Rajmund Ortl pro chuavost žádost o dovolenou
 do vyřízení žádosti za trvalý odpročinek. Výnosem
 s. c. k. okresní školní rady ze dne 18. dubna čis. 876
 udělena ři. uč. Rajmunda Ortlovi dovolená
 pro nemoc a sice až do vyřízení jeho žádosti za
 přeložení na trvalý odpročinek. Správa školy

svěcení, až do def. obsazení zdejšímu def. učiteli Ed.
Bartoukovi. Vyučováno polodenně.

Přístěra stářívá školní byla celkem dobrá. Ve vyšší třídě
školy. pokud možno povoleno bylo dětem vypemáhati
při různých pracích polních, zejména při sáze-
ní bramborů, přetřívání řepy, sklizení všeho druhu.

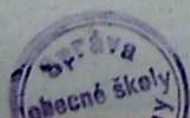
Zdravotní Zdravotní stav dětí byl v tomto roce pravidelný,
dětí žádná vážná onemocnění nepřerušeny. Děti byly
zdravé, očkované.

Zkoušky Zdejší školu navštívil c. k. okr. š. inspektor p. Jos.
Martiník dne 4. 6. 1917, který byl s výsledky svého
re'práie školní úplně spokojen. Zkouška s ná-
boženství nebyla.

Letní čas Z důležitých a vážných příčin zaveden v celé ří-
ši letní čas. Pro školu se příliš neosvědčil,
poněvadž venčevané se přichl většinou sluncem a
tím se stalo, že lidé se vraceli teprve s pole,
když děti po polední šly do školy. Tím často de-
ti odpoledne přicházely pozdě.

Ukončení Koncem roku bylo záku školní provinutých 113
roku. (56+57), navštěvujících 106 (51+55).

Školní rok ukončen obvyklým způsobem dne
14. července 1917.

Školní rok 1917/18.

začátek Školní rok započal obvykle slavnými sloučenými
šk. roku. Božími dne 14. září, načež dne 18. září započá-
 lo se pravidelně vyučovati.

Osobní. Dosavadní řídící učitel p. Raymund Orel chystal
 se koncem školních prázdnin k přestěhování
 na trvalý, zastoupený odpočinek do svého nové-
 ho, útulného domku ve Velké Bystřici. Dne 15. září
 rozloučili se s ním při večeři přístupové předst.
 obce, obecního výboru, místní školní rady, spolku
 čten. pěst. Kavlička, Dobrovolné jednoty hasičské a
 bývalí jeho žáci. Všechny tyto korporace věnovaly
 jemu na památku v upomínku různé dárky, aby
 aspoň nějak jemu svou vděčnost na jevo daly.
 Dne 17. září shromáždily se děti školní u školní
 budovy, kdež postavily se spalírem. Čokoládou a
 zákusky se vedemí zást. správce uč. Eduarda Bartonka
 a předsedy místní školní rady chl. Světlky poděko-
 vali loučícím se p. říd. učitelům za všechno, co je na-
 učil a co jim prokázal. Na projev vděčnosti po-
 dali mu krásné žytice i veleb. paní nadučitelové.
 Rozloučení bylo velmi tělivé, neraspromenitelné. Na
 to přístupové předst. obce, místní školní rady a učitel-
 stra doprovodili kočáry veleb. p. řídícího i jeho

velet manželku do jejich budoucího bydliště
ve Velké Bystřici. Byvám v nové vilce bude
jistě rozkošné. Pan řídící působil v Bystrova-
nech plných 25 roků - od 11. srpna 1892 (jme-
nován 30. 5. 1892.) Od r. 1892 jako správce školy
jednotřídní a od r. 1901 jako řídící učitel rozší-
řené dvoutrídní školy. Od r. 1901 do r. 1902 půso-
bil se st. uč. Josefou Pavlovou, a od r. 1902 až
do dnešního dne s uč. Eduardem Bartoněm.
Jeho působení bylo ku prospěchu a požitku nejen
žáků, nýbrž všech občanů a celé obce. Obecni
výbor aspoň částečně se odměnil tím, že jej
jmenoval čestným občanem obce Bystrova-
ne. V posledním době zastával v obci úřad obecního
pokladníka, prož prokladem šeloru hasičského,
předsedy vyřizovací rady a prož byl mírným čle-
nem st. přev. spolku „Havlíčka“. Tešil se
všeobecně lásku a vřálosti všech dobrých lidí.
Težké, velmi těžké bylo rozloučení... Ke svým
členům sboru učitelského byl p. řídící i jeho
milá chota vždy plni lásky, tak že s ustanoví
všem, kdož s nimi spolupůsobili - nespomenutel-
nými.

Dne 10. / 9. 1917 č. 1698 ustanovena st. Bohumila
Richtrova s Hnojic výpomocnou učitelkou